

Col.laboració

Un amic dels que fan «Ronsana» i que hi ha cremat moltes hores, m'ha demanat si volia fer aquesta ressenya de manera fraccionada per tal de publicarla en números successius.

Com que penso ordenar aquests escrits els vespres a Santa Eulàlia —fa quaranta anys que hi tinc casa— i com que sóc un dels únics 25 espanyols o 18 catalans que la poden escriure, penso que «Ronsana» hi té tot el dret.

I finalment crec que fer conèixer un xic més del món en que vivim és contribuir a la cultura que «Ronsana» s'esforça en impartir desinteressadament.

El que hem vist a la Xina Roja

I. - HONG-KONG

Un considerable tant per cent de l'atret d'un país, resideix en la dificultat d'anar-hi.

Això pot estar en funció de la distància, de les complicades vies de comunicació, de la dificultat en aconseguir els documents indispensables per a creuar les seves fronteres, o bé per qüestions militars i en fi, per qüestions polítiques.

Per a la gent ibèrica, i en el cas de la República Popular Xinesa, potser es reuneixen tots aquests elements. Elements dissuasoris per a la majoria de persones sensates, però en canvi estimulants per a d'altres, a les que, probablement, falta un xic de senderi i entre les quals —gràcies a Déu— ens hi comptem.

Una sèrie de coincidències quina relació seria llarga i avorrida, però entre les quals s'hi comptava l'establiment de relacions entre Xina i Espanya a nivell d'Ambaixada, ens varen permetre gairebé per casualitat i evidentment amb una sort immensa, formar part del primer i únic grup de 25 espanyols (gent de Barcelona, Sabadell, Mataró, Mallorca i Gijón) que, com a turistes, visitaren aquesta tancada Xina en el mes de maig d'enguany.

Cap turista espanyol no hi tornarà a entrar fins passat l'octubre del 1974. Pràcticament el govern d'Espanya es limita a fer desaparèixer dels passaports normals el també privatiu d'anar a Xina, i el govern xinès, normalment s'estudia les peticions de grups amb lupa, fa informacions que com sempre i a tot arreu penso que no serveixen de res, marca un itinerari concret i invariable, relacionat amb els dies concedits, segons 18 tipus de recorreguts «standard» que poden veure's a la «Guide Nagel» i a «Petit Planette» i fixa la via, el dia i l'hora d'entrada.

Tot això fa arrufar el nas. En principi a ningú no li agrada tant de control.

Després, hom comprèn que aquestes disposicions són indispensables.

A la Xina s'hi entra ara per 4 llocs. Pel transiberià, per Mongòlia exterior, per Shangai (en avió d'Air France o vaixell) i per Hong-Kong, viatjant exclusivament en tren. Aquesta última

via és la més «popular» i precisament la que ens va ésser assignada.

Hong-Kong, tothom ho sap, és una colònia britànica situada en una illa que es comunica amb el continent a través d'una foradada submarina d'un quilòmetre i tres-cents metres, que s'ha estrenat encara no fa un any. El peatge del túnel és de cinc dolars H.K. = 1 dolar americà = 58 pessetes, aproximadament.

Hong-Kong, tothom ho sap, per la televisió i les novel·les de «lladres i serenos», és un lloc d'altíssimes finances, de comerç d'estupefaents i de venedors d'articles de renomada qualitat, però en quina venda no hi ha cap garantia perquè poden ésser manipulats extraient parts essencials, si el comprador no és un bon professional que se n'adoni en el moment de la compra. A més, hi ha un regateig llarg, pesat i fastigós que necessàriament s'ha de portar fins al capdavant, si hom no vol ésser estafat de la forma més descarada.

Existeix un «Hong-Kong shopping guide» que porta la llista dels establiments amb garantia; els altres ja poden considerar-se com a defraudadors permanents. Però la gent cerca el màxim de descompte i tanca els ulls davant del risc. Dintre d'aquest capítol un venedor d'articles fotogràfics va estafar-me, malgrat totes les meves desconfiances, unes 4.500 pessetes, i menys mal que el material que em va vendre per impressionar era de la qualitat correcta, encara que no portés el revelat comprès. Però no puc queixar-me. Vaig voler-me passar de llest i davant d'un xinès empeltat d'occidental a través dels negocis no es pot lluitar. En són campions.

A Hong-Kong, tothom ho sap, hi ha uns espectacles pornogràfics —que no eròtics— que deixen «Le dernier tango de Paris», de Perpinyà, com a espectacle d'aprenents dintre del seu estil. A més, aquí no és cinema, sinó de carn i ossos. Recordem unes «Danses perses» que el Sha de Pèrsia no ha vist mai i que, si per desgràcia les veiés, els seus protagonistes tindrien de fugir corrents.

A Hong-Kong, tothom ho sap, s'acostuma a anar-hi des de Barcelona en avió, cosa que entre parades, vols i connexions pren unes 26 hores.

Si hom està programat per anar a la Xina de Mao, un o dos dies després de l'arribada a Hong Kong, a l'aeroport mateix ja el rep un representant dels comunistes proveït de gorra blanca de plat, coll i corbata impecables i una dentadura blanquíssima exhibida sense interrupció al través d'una riulla permanent. És l'agent de CHINA TRAVEL SERVICE, que és precisament la representació a l'estranger del turisme de Xina.

S'apodera de les maletes i de nosaltres ficant-nos en dos petits autocars que ens porten al novíssim Excelsior Hotel de 28 pisos, creat gairebé exclusivament per a grups. Hom creu fundadament que aquest imponent hotel supercapitalista és propietat de la mateixa Xina de Mao.

L'endemà passat el mateix polít representant de «China Travel Service» ve a cercar-nos a l'hotel amb els dos petits autocars, per anar a agafar el tren —l'únic tren de Hong Kong— que, sortint de Kowloon —terra ferma de Hong Kong— i al través de 54 quilòmetres dels nomenats «nous territoris» —ens porta fins a la frontera de la gran Xina en els poblats de Lon wu per part britànica i Shun-Chum per part xinesa.

El tren britànic és l'exemple de tota una època. Uns ventidors gairebé «victorians» remenen sense millorar-lo, un aire tropical, calent i humit que sols s'arregla un xic quan el tren marxa.

Anem en primera classe, vetusta i apedaçada, però tova. En segona i tercera no hi ha ventiladors, ni seients tous. Hi veiem tants de xinos, apretats i drets en la seva majoria, que hom es sent avergonyit. Així el comboi arriba —com hem dit— a Lon wu, on acaben tots els trens de passatgers, que hom observa, estranyat, no arriben ni a la vigèsima part dels que sortiren de Hong Kong.

Ens diuen que els trens de càrrega si que travessen la frontera, després d'exàmens exhaustius, i sempre plens, tant a l'anar com al tornar. Vers Xina amb fabricats destinats a les indústries i a la construcció; vers Hong-Kong amb elements nutritius bàsics per a la Colònia que, tan d'això com d'aigua, depèn absolutament de la Xina Roja.

Les dues banderes, una a cada extrem del pont que separa els dos territoris.

Tímidament demanem si és possible fer una «foto» d'aquest moment i d'aquest lloc que ens semblen de gran transcen-

denc
ens
gués
altre
«i fir
revis
dedu
d'Esp

El
de f
fotoc

Un
dels
per a

En
edific
sala
ment
certi
porte
torna

He
que,
negu

ens f
prase
amb
de l'a

Pet
porta
desce
respo
amb

—E

es pe
Ret
ni es
carre

Ca
dit a

—A
Estig

Si;